U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marie Součkové a soudců JUDr. Milana Kamlacha, JUDr. Jaroslava Vlašína, JUDr. Vojtěcha Šimíčka a JUDr. Petra Průchy v právní věci žalobce: **A. G.,** proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra,** odbor azylové a migrační politiky, se sídlem Praha 7, Nad Štolou 3, pošt. schránka 21/OAM, vedené u Krajského soudu v Hradci Králové – pobočka v Pardubicích pod sp. zn. 52 Az 4/2006, o přezkoumání rozhodnutí žalovaného ze dne 22. 3. 2006, č.j. OAM-2642/VL-07-P07-2004, v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové – pobočka v Pardubicích ze dne 19. 9. 2006, č.j. 52 Az 4/2006 – 37,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Žalovaný (dále též „stěžovatel“) brojí včasně podanou kasační stížností proti v záhlaví uvedenému rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové – pobočka v Pardubicích, jímž bylo pro vady řízení zrušeno rozhodnutí Ministerstva vnitra ze dne 22. 3. 2006, č.j. OAM-2642/VL-07-P07-2004 a věc mu vrácena k dalšímu řízení. Rozhodnutím žalovaného správního orgánu nebyl žalobci k jeho žádosti udělen azyl podle ustanovení § 12, § 13 odst. 1, 2 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“). Současně žalovaný rozhodl, že se na žalobce jako na cizince vztahuje překážka vycestování ve smyslu ustanovení § 91 téhož zákona. (Pozn. soudu: S účinností od 1. 9. 2006 byl v zákoně o azylu termín „azyl“ nahrazen pojmem „mezinárodní ochrana“ a termín „překážka vycestování“ pojmem „doplňková ochrana“.)

V odůvodnění svého rozhodnutí krajský soud přisvědčil žalobou uplatněným tvrzením žalobce o tom, že se žalovaný nedostatečně zabýval postavením homosexuálů jako sociální skupiny, resp. se jím nezabýval vůbec, a zároveň se v rozhodnutí nezabýval postavením a postihem homosexuálů, pokud by je vůbec žalovaný za sociální skupinu považoval a to zejména v Somálsku jako zemi původu žalobce. Žalovaný vedle zpochybnění

věrohodnosti žadatelova azylového příběhu konstatoval, že „v průběhu správního řízení bylo objasněno, že důvodem žádosti o udělení azylu výše jmenovaného byly obavy o život kvůli jeho sexuální orientaci v J., kde žil“. Žalovaný tak nepopřel odlišnou sexuální orientaci žalobce, tj. skutečnost žalobcem tvrzenou i v žalobě o tom, že žalobce je homosexuál. Žalovaný se tak měl odpovídajícím způsobem zabývat zjišťováním žalobcem namítaných skutečností, tj. zda žalobce patří jako homosexuál k sociální skupině ve smyslu ust. § 12 písm. b) zákona o azylu a zda skutečně existoval odůvodněný strach žalobce z pronásledování z důvodů příslušnosti k určité sociální skupině ve smyslu ust. § 12 písm. b) zákona o azylu. Výše uvedené skutečnosti měl žalovaný zjišťovat ve vztahu k zemi původu žalobce, tj. k Somálské demokratické republice, a to i přesto, že tam žalobce po většinu svého života nežil. Skutečnost, že žalobce měl kvůli své odlišné sexuální orientaci potíže pouze v J., kde skutečně žil, a nikoliv v zemi svého původu, nemůže být důvodem pro závěr, že žalobce nemohl mít odůvodněný strach z pronásledování z důvodů příslušnosti k určité sociální skupině (žalobcem tvrzená skupina homosexuálů) ve smyslu ust. § 12 písm. b) zákona o azylu, a to v zemi svého původu – v Somálsku. Nelze tak podle názoru krajského soudu přijmout strohé konstatování žalovaného v odůvodnění jeho rozhodnutí, že žalobcovy potíže byly posuzovány na pozadí informací o situaci Somálsku. Tomu neodpovídá také odůvodnění žalovaného rozhodnutí, když informacemi o situaci v Somálsku se žalovaný zabýval pouze v souvislosti s překážkou vycestování podle ust. § 91 zákona o azylu, přičemž v této souvislosti sám připustil, že v případě návratu žalobce do Somálska nelze v jeho případě vyloučit nebezpečí mučení, nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestu. Žalovaný správní orgán se tak dle krajského soudu dopustil podstatného porušení ustanovení o řízení před správním orgánem, které mohlo mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé, jmenovitě se dopustil nedostatečného zjištění skutkového stavu při porušení ustanovení § 3 odst. 3, § 32 odst. 1, § 46 a § 47 odst. 4 správního řádu. Skutkový stav tak vyžaduje zásadní doplnění týkající se existence či neexistence odůvodněného strachu žalobce jako jím tvrzeného příslušníka k sociální skupině homosexuálů v Somálsku ve smyslu ust. § 12 písm. b) zákona o azylu, přičemž tato skutečnost byla také důvodem pro existenci vad řízení dle ust. § 76 odst. 1 písm. b) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, v platném znění (dále jen „s. ř. s.“).

Stěžovatel v podané kasační stížnosti argumentuje důvodem obsaženým v ust. § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., napadený rozsudek krajského soudu shledává nezákonným pro nesprávné posouzení právní otázky. Stěžovatel nesouhlasí s právním názorem soudu, že nepopřel sexuální orientaci jmenovaného, neboť se v odůvodnění jeho rozhodnutí nejednalo o konstatování zjištěné skutečnosti. V napadeném správním rozhodnutí odůvodnil, proč toto sdělení nepovažuje za relevantní a doložil nevěrohodnost výpovědi jmenovaného, přičemž upozornil na markantní rozpory v jeho tvrzeních a proto jim nepřikládal důkazní hodnotu. Při posuzování důvodnosti obav žalobce z pronásledování v zemi původu se zabýval tvrzeními jmenovaného vzhledem k Somálsku, kde jmenovaný žádné potíže neměl, což sám potvrdil při pohovoru. Stěžovatel posoudil příběh žalobce o problémech v J. jako nevěrohodný. Z podkladů, které správní orgán v průběhu řízení shromáždil, vyplývá, že jmenovaný nemohl být v Somálsku příslušníkem sociální skupiny homosexuálů, neboť o jeho sexuální orientaci v jeho rodné zemi nikdo mimo okruh rodiny nic nevěděl. S odkazem na rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 5 Azs 63/2004 – 60 stěžovatel dovozuje, že k pronásledování kvůli příslušnosti k určité sociální skupině může dojít, pokud státní orgány či soukromé osoby mají vědomost o příslušnosti osoby k této sociální skupině. Upozorňuje na rozdílnost v přístupu úřadů různých arabských zemí k homosexuálům. Stěžovatel dále nesouhlasí se závěry soudu ohledně jeho důvodů vyslovení překážky vycestování ve smyslu ust. § 91 zákona o azylu, neb své rozhodnutí v tomto bodě odůvodnil

aktuální situací v Somálsku a z toho vyplývajícím možným ohrožením jmenovaného v případě návratu do země původu. Stěžovatel se domnívá, že kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje jeho zájmy v tom smyslu, že se soud dopustil zásadního pochybení, jež by mělo zásadní dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele. Správní orgán by byl vázán právním názorem soudu, který nemá oporu ve skutečně zjištěném stavu věci.

Vyjádření ke kasační stížnosti nebylo žalobcem podáno.

Po konstatování přípustnosti kasační stížnosti se Nejvyšší správní soud ve smyslu ustanovení § 104a zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, v platném znění (dále jen „s. ř. s.“) zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle tohoto ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná.

Zákonný pojem „přesah vlastních zájmů stěžovatele“, který je podmínkou přijatelnosti kasační stížnosti, představuje typický neurčitý právní pojem. Do soudního řádu správního byl zaveden novelou č. 350/2005 Sb. s účinností ode dne 13. 10. 2005. Jeho výklad, který demonstrativním výčtem stanovil typická kriteria nepřijatelnosti, byl proveden např. usnesením Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006 č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, publikovaným pod č. 933/2006 Sb. NSS. V zájmu stěžovatele v řízení o kasační stížnosti ve věcech azylu je tedy nejenom splnit podmínky přípustnosti kasační stížnosti a svoji stížnost opřít o některý z důvodu uvedených v ust. § 103 odst. 1 s. ř. s., nýbrž také uvést, v čem spatřuje – v mezích kritérií přijatelnosti – v konkrétním případě podstatný přesah svých vlastních zájmů a z jakého důvodu by tedy měl Nejvyšší správní soud předloženou kasační stížnost věcně projednat.

Z hlediska výše uvedeného Nejvyšší správní soud konstatuje, že v daném případě neshledal důvodnost stěžovatelem tvrzené přijatelnosti kasační stížnosti a ani z úřední povinnosti nenalezl žádnou zásadní právní otázku, k níž by byl nucen se vyjádřit v rámci sjednocování výkladu právních předpisů a rozhodovací činnosti krajských soudů.

Otázkou zjišťování skutkového stavu a důkazního břemene v azylovém řízení se Nejvyšší správní soud dostatečně zabýval v řadě svých rozhodnutí, např. v rozsudku ze dne 21. 12. 2005, č. j. 6 Azs 235/2004 - 57, či v rozsudku ze dne 8. 11. 2006, č. j. 8 Azs 94/2005-106, oba přístupné na www.nssoud.cz. V rozsudku ze dne 19. 8. 2005, č. j. 4 Azs 467/2004-89, publikovaném pod č. 1095/2007 Sb. NSS, Nejvyšší správní soud judikoval: *„Uvede-li žadatel o udělení azylu v průběhu správního řízení skutečnosti, jež by mohly nasvědčovat závěru, že opustil zemi původu pro některý z důvodů uvedených v § 12 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, je povinností správního orgánu vést zjišťování skutkového stavu takovým způsobem, aby byly odstraněny nejasnosti o žadatelových skutečných důvodech odchodu ze země původu.“* Ministerstvo vnitra ve věcech azylových tak nese odpovědnost za náležité zjištění reálií o zemi původu (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 7. 2005, č. j. 5 Azs 116/2005 - 58, www.nssoud.cz). Naplnění právního pojmu „odůvodněný strach z pronásledování“ ve smyslu ust. § 12 písm. b) zákona o azylu ve vztahu k povinnosti správního orgánu zjistit skutečný stav věci bylo předmětem odůvodnění rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 10. 2003, č. j. 4 Azs 4/2003 - 68, www.nssoud.cz.

Výkladem pojmu „určitá sociální skupina“ jako jedné z právně relevantních příčin odůvodněného strachu z pronásledování v ust. § 12 písm. b) zákona o azylu se již Nejvyšší

správní soud zabýval ve svých četných rozhodnutích; odkaz na právní názor vyslovený v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 1. 2004, č. j. 2 Azs 69/2003 - 48, www.nssoud.cz. Konkrétně s příslušností žadatele o azyl k sociální skupině homosexuálů jako důvodem poskytnutí azylu se Nejvyšší správní soud vypořádal v rozsudku ze dne 5. 10. 2006, č. j. 2 Azs 66/2006 - 52, publikovaném pod č. 1066/2007 Sb. NSS. Z ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu ohledně této problematiky lze tak shrnout, že příslušnost k sociální skupině homosexuálů se stává důvodem pronásledování i tehdy, když její samotná existence je považována za překážku politice vlády a je státní mocí či ze strany soukromých osob perzekuována. Tudíž vědomost širšího okolí o sexuální orientaci žalobce, tak jak dovozuje žalovaný, není podmínkou pro naplnění pojmu odůvodněného strachu z pronásledování ve smyslu azylově relevantním.

Ustálená a vnitřně jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu poskytuje tedy dostatečnou odpověď na všechny námitky podávané v kasační stížnosti. Nejvyšší správní soud neshledal ani žádné další důvody pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání. Za těchto okolností Nejvyšší správní soud konstatuje, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Shledal ji proto ve smyslu ustanovení § 104a s. ř. s. nepřijatelnou a odmítl ji.

Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ust. § 60 odst. 3 s. ř. s. ve spojení s ust. § 120 s. ř. s., podle něhož žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, jestliže byla kasační stížnost odmítnuta.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 8. listopadu 2007

JUDr. Marie Součková
předsedkyně senátu